

Ч. 3. — В-во "МІЙ ПРИЯТЕЛЬ" — 1951.

Христича Лавків

Ісусик народився

(Різдвяна коломийка)

Гей, Ісусик народився
В холодну завію,
А я Його мережаним
Килимком накрию.

Гей, Ісусик народився
Та й плакати хоче,
А я Йому хустинкою
Повтираю очі.

І казочку - придабашку
Розповім Дитині
Про зайчика сіренького
В ліску, у сосниці.

Гей, Ісусик площить очі -
Певно, хоче спати,
То я Йому заспіваю
Про Сон коло хати.

А як збудиться малень-
І гратися скоче, [ний
Зроблю Йому соловейка,
Що дрібно цвіркоче.

Та ще й Йому коломийку
Заграю на скрипці,
Щоб радісно Йому стало,
Як у морю рибиці.

Р о л я н и

Адреса В-ва:

MY FRIEND Publishers,
49 Kennedy St.,
WINNIPEG, Man., CANADA

ДИТЯЧА БІБЛІОТЕКА "МОГО ПРИЯТЕЛЯ"

Ч. 3.

ЯЛИНКА

РІЗДВЯНА ЗБІРКА

ВІННІПЕГ, КАНАДА
ВИДАВНИЦТВО "МІЙ ПРИЯТЕЛЬ"

1951.

Я Л И Н К А

РІЗДВЯНА ЗБІРКА

ЗМІСТ:

	стр.
"Левко ворожить" — Володимир Радзикович	3 - 10
"Бог у яслах" — Роман Завадович	11 - 16
"На Різдво" — А. Радомський	17 - 20
"Хто дасть захист?" — Я. Вільшенко	21 - 25
"Ялинка та свічки" — Я. Вільшенко	26 - 30
"Вертеп" — о. С. Іжик	31 - 48

Printed in Canada

Друком "Нового Шляху"

ВОЛОДИМИР РАДЗИКЕВИЧ

ЛЕВКО ВОРОЖИТЬ

Сценічний образець

ДІЄВІ ОСОБИ:

Пані МАРІЯ ПОЛОНИНСЬКА
ЛЕВКО — 12 років
АНДРІЙКО — 9 років
ВІРКА — 8 років
ІРКА — 5 років
КОЛЯДНИК

ПЕРША СЦЕНА

*Свят - Везір. Стоїть ялинка. При ялинці пані
Марія Полонинська і зетверо її дітей.
Два хлопчики і дві дівчинки.*

п. ПОЛОНИНСЬКА:

А тепер діти, засвіtimo ялинку.

АНДРІЙКО (*підбігає*):

Я засвічу.

ІРКА:

Ні, я хочу... Я, я...

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Іруся засвітить. Мама їй покаже, як...
(У хвилині, як засвіжують світла, колядники
співають коляду "Бог Предвізний". Діти
напружено, з радістю в очах слухають.
Колядники співають дві перші строфи).

ДРУГА СЦЕНА

Входить один із колядників.

КОЛЯДНИК:

Христос Раждається!

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Славіте Його!

КОЛЯДНИК:

~~Х~~ Із Різдвом Христовим нині
Вам і Вашій всій Родині
Побажання я складаю:
Щастя - долі всім бажаю!
Щиро, з серця я бажаю,
Щоб зажили в Ріднім Краю,
Як у нашій любі села
Доля загостить весела.
Синє небо там безкрає.
Там розкішно сонце сяє...
Там шумлять ліси чудові,
Що в огнях тепер і в крові.
Але Христос Бог Розп'ятий
Переможе погань кляту.
Недалеко вже хвилина:
Вільна буде Україна. ✕

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Дякую за гарні побажання. І вас
нехай заведе Христос на Рідну
Землю... На що колядуєте?

КОЛЯДНИК:

На наших братів у рідному краю,
що боряться з чужим наїздником.

п. ПОЛОНИНСЬКА (*даючи коляду*):

Нехай Всевишній має їх у своїй опіці.

КОЛЯДНИК (*відходячи*):

Христос Родився!

ВСІ:

Славіте Його!

ТРЕТЯ СЦЕНА

ІРКА:

Мамусю, чому вони співали, що Христос, як народився, “Утішився”?

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Ні, Ірочко. Утішив вся. “Вся” — це значить цілий світ. Ввесь світ зрадів.

ВІРКА:

А що значить: “Ознаймил то”?

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Подав вістку.

ВІРКА:

А чому такі дивні слова?

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Так колись у нас писали. Не тою мовою, якою говоримо, а тою, у якій відправляється Богослуження в церкві. Це — церковно - слов'янська мова.

АНДРІЙКО:

А що це таке “звіздарям”?

ЛЕВКО:

Не знаєш, що таке “звізда”? Не знаєш? А що таке “ляссо” — то знаєш. Такий великий і не знає, що таке “звізда”!

АНДРІЙКО (*схвильовано*):

Знаю: звізда — це зірка. Але що таке “звіздарям”?

п. ПОЛОНИНСЬКА:

“Звіздарі” — це люди, що стежать за зорями на небі.

АНДРІЙКО:

Як “стежать”?

п. ПОЛОНИНСЬКА :

Стараються збагнути, які вони великі, як порушаються, як світять... Звичайно стежать за ними з якихсь високих місць, з високих веж, при допомозі таких приладів, що наближують і побільшають... таких далековидів.

ВІРКА :

Таких, як мама бере до театру?

п. ПОЛОНИНСЬКА :

Подібних. Вони зуться. — телескопи.

ЛЕВКО (*самовпевнено*):

І ворожать людям долю із зір.

п. ПОЛОНИНСЬКА :

Так. Є й такі люди, що пробують із зір, їх місця і їх рухів угадувати людську долю... Але це гріх...

ВІРКА :

Гріх? Чому гріх?

п. ПОЛОНИНСЬКА :

... Бо людська доля в Божих руках. Чоловік збагнути не може...

(*Чути впертий дзвоник*)

Хтось дзвонить. Може, тато? Будьте чемні. Я зараз повернуся. (*Виходить*).

ЧЕТВЕРТА СЦЕНА

ЛЕВКО (*приставляє крісло до вікна*):

Андрійку, подай мені льорнетку мами. Буду вам ворожити. Буду "звіздарем"...

(*Лізе на крісло. Андрійко шукає за льорнеткою*).

ІРКА:

Левку! Не можна. То гріх — мамуся казала.

ЛЕВКО:

Я тільки погляну, як це ворожитья.

(Бере далековид і приглядається до зірок)

Що там тих зірок!... Є золоті, голубі, зелені... А як усміхаються до мене! Як весело моргають... Кажуть: кожний чоловік має там свою зірку.

ІРКА:

Що ти кажеш? І я маю?

ЛЕВКО:

Так. Ця перша, синя, скраю...
Твоя зірка
Тобі, Ірка
Скаже казку що вівтірка.

ІРКА:

Яку казку вона знає?

ЛЕВКО:

Про мавочку, що у гаї
Срібні роси з трав збирає.

ІРКА:

На що її ті срібні роси?

ЛЕВКО:

Щоби ними вбирать коси.

ІРКА:

Які коси вона має?

ЛЕВКО:

Такі чорні, як та нічка...
А суконка, як травичка,
І зелена, і шовкова...

ІРКА:

Моя також вже готова.

ЛЕВКО:

А як Ірця спати ляже,
Другу казку зірка скаже:
Про русалку, що в водичці,
У глибокій, чистій річці
У скляній живе палаті
Пречудовій і багатій...

ІРКА (з задумою в очах):

А її мамуся з нею?

ЛЕВКО:

Так, вона там є з ріднею.
Є там всі її сестрички
У палаті на дні річки.

(Нараз із захопленням плече в долоні)

О - о! . . . , Вірка,
Твоя зірка
Горить - жарить, як та сірка.

ВІРКА (підбігає зацікавлена):

Що вона мені ворожить?

ЛЕВКО:

Так ворожить, аж морозить. . .
Каже мені твоя зірка,
Що в роботі буде шкірка.
Буде так тебе пашіти,
І свербіти, і боліти,
Що кричати будеш з болю.

ВІРКА нещиро сміється):

Ох, а чому таку долю
Моя зірочка віщує?

ЛЕВКО:

Бо все бачить і все чує. . .
Знає добре, що ще зранку

Ти свіжісеньку сметанку
Смачно випила крадькома...
Ти ласунка є лакома.
Мама візьме в руки прутик
І поставить Вірку в кутик.

АНДРІЙКО (*підсміхаючись*):
Щось мені таке здається:
Прут до тебе усміхнеться.

ЛЕВКО:

І тобі сказати умію,
Старомудрий мій Андрію.
Твоя зірка, що сторожить
Отаке тобі ворджить:
Неприємна твоя доля,
Вкоротиться буйна воля.
Вже пропали, старигане,
Кіно, ляссо, бібігани.
Каже зірка: досить псоти,
Треба взятись до роботи.
Треба вчитись про гетьманів
І козацьких отаманів,
Про Хмельницького, Мазепу...
Бо такого недотепу
Як тепер є наш Андрійко,
Знать не хоче більше зірка...
(*Нараз скрикує*)
О - о!... Летить одна по небу.

(*Вихиляється і разом із кріслом валиться
із стуком додолу*).

АНДРІЙКО:

Ото наворожив!

(*Вбігає п. ПОЛОНИНСЬКА*)

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Що тут таке? Що за стукіт?

ЛЕВКО (*лежачи на підлозі і тримаючи облиз-
гя в руках*):

Ой, мій ніс, мій ніс!...

п. ПОЛОНИНСЬКА:

А ти що робив? .

ІРКА:

Він, Мамусю, ворожив.

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Андрійку! Принеси зимної води. Візьми також рушник.

ЛЕВКО *(відноситься з долівки)*

п. ПОЛОНИНСЬКА:

От, і льорнетку розбив. Бачиш, Левку, який ти неслухняний. Я ж казала: ворожити не вільно.

(Прикладає рушник із зимною водою)

АНДРІЙКО:

А я вже, Мамо, знаю, що таке "звіздар".

УСІ *(сміються)*

(Усі сміються)

ЛЕВКО *(рішуче)*:

Не буду вже звіздарем.

ВІРКА:

А чим будеш?

ЛЕВКО:

Буду пільотом. Полечу до зір літаком.

ІРКА:

І мене візьмеш?

ЛЕВКО:

І тебе візьму. Полетимо високо, високо, до зір.

п. ПОЛОНИНСЬКА:

Летіть, діти, до зір. Летіть, тільки не ворожіть. Летіть "на ясні зорі" і нехай дорога вам буде щаслива.

— К І Н Е Ц Ь —

РОМАН ЗАВАДОВИЧ

БОГ У ЯСЛАХ

Вертеп для школярів

ДІЄВІ ОСОБИ:

АНГЕЛ
ТРИ ПАСТУШКИ
ТРИ ЦАРІ ЗІ СХОДУ
ІРОД
ПАСТУШОК - ГУЦУЛИК

(У хату ги на сцену входить АНГЕЛ зі звіздою, а за ним пастушки вносять вертеп, в якому лежить маленький Ісус у яслах) .

АНГЕЛ:

Радуйся небо і світе,
Сповнились пророчі завіти:
Христос, Цар світа, родився нині
В біднім вертепі, в яслах на сіні.
Різдвяну нічку зірка звеселила,
Новую радість світові звістила.

ПАСТУШКИ *(співають):*

Нова радість стала,
Яка не бувала:
Над вертепом звізда ясна
Світу засіяла.
Марія Пречиста —
Породила Христа,
Сина в яслах положила,
Землю звеселила.

1 ПАСТУШОК:

По трудах ми спокійно спали,
Коло ягнятк спочивали,
Кругом стояла ніч, як море,
У небесах горіли зорі.
Нараз — занявся світлом звід
І ангел крикнув нам: Вставайте!
Розплющте очі! Побіжіть!
Дитя маленьке повітайте —
В колибі там воно лежить!
Родився Божий Син у славі,
У бідних яслах, на отаві.

2 ПАСТУШОК:

Ми всі схопилися ураз,
А ангел щез з-посеред нас.
Стояла північ — нам здавалось,
Що світ з утіхи затремтів,
Усі з собою поєднались,
Не було гніву, ворогів.
Квітки в цю хвилю розцвітали,
Вовки ягнят не роздирали,
Ніхто нікого не вбивав,
Усякий кривду всю прощав,
Забував месть, занехав кари,
Дитяткові готовив дари
І до вертепу поспішав.

3 ПАСТУШОК:

І взяли ми убогі дари —
Ягнятка з нашої отари
І перші до Христа прийшли;
Його ми перші привітали.
І перші хвилі він провів
Серед убогих пастушків;
Для нас, зчудованих хлоп'ят,
Він був немов не Бог, а брат.

1 ЦАР:

За світлом зірки з небозводу

Ідемо ми, царі зі Сходу.
На небі дивна зірка стала,
Нас вона дуже дивувала.

2 ЦАР:

Із книг пророчого Завіта
Ми дочитались, що Цар світа
Родився десь, а Божа слава
Над світом зіркою засяла
І вела нас — а ми що сили
За її проводом спішили.

3 ЦАР:

Родився Бог у людським тілі,
На холоді спочити ляг
І в ліжечку з трави і зілля
До світа рученьки простяг.
До всіх, що так Його чекали,
До всіх і добрих і лихих —
Він усміхається до них,
Усіх взиває до поправи.
Послухайте, як серед ночі
Господній Син до вас шепоче,
Послухай, світе, Божу річ:
“До вас зійшов я в темну ніч,
До мене, люди, прибіжіть,
Я вам подам любови цвіт”.

ПАСТУШОК - ГУЦУЛИК:

Пустіть мене! — З країв далеких,
З Карпат прибіг я тут один;
Шуміли сосни і смереки,
Що тут родився Божий Син.
І вбогий так, як нарід мій,
Між овечками спочиває,
Йому сопілка тужно грає,
Йому зірок моргає рій,
Йому я хочу розказати:
Чим гомонять наші Карпати,
З чим мене мій убогий люд
З батьківщини прислав отут.

1 ПАСТУШОК *(веде його за руку)*:

Ось серед тих убогих стін
На світ явився Божий Син!

ПАСТУШОК - ГУЦУЛИК *(клякає)*:

Ісусику — мале дитятко!
Мій люд поклін Тобі складає,
Тебе навколішках благає —
Йому Ти будь і друг і батько.
Ми знаємо — з Тобою нині
Родилась Правда і Любов,
Під свій, Ісусику, покров
Прийми нас там, у Верховині,
Здійми свою маленьку руку
Над наш коханий Рідний Край
І силу духа нам подай
І свою праведну науку.

АНГЕЛ:

Дивіться — Божий Син сміється!
Твоє прохання тут сповниться.

ІРОД *(протовплюється крізь гурт)*:

Я Ірод, цар ось цього краю!
Скрізь люд побожно гомонить,
Що цар новий прийшов на світ —
Я царя іншого не знаю!
Я тут один правдивий цар,
Правдивий пан і володар!

1 ЦАР:

Владика Првади і Любови,
Цар неба тут зійшов між нас;
Він з нас стрясе гріхів окупи,
На краще зверне лютий час!

ІРОД:

Тут інший цар не може бути,
Про те не хочу я і чути! —
Де він? Скажіть, де він лежить?

АНГЕЛ: Геть! Не тобі, поганий гаде,

Сягнути тут своїм мечем!
Ми, Божі послы, стережем
Його від злоби і від зради,
І тисячі твоїх жовнірів
Не розсічуть нової віри,
І не затопчуть у багні!

ІРОД (*відступає*):

О, горе! В страх змінився гнів!
Якась невидна дуже сила
Мене на серці придавила —
Я вже не той, що був, о ні!
Палає серце у вогні.

АНГЕЛ (*сильно*):

Геть! Сила зла пропала вже,
Поржавіли її окови,
Тут меч Кохання і Любови
Свого Пана стереже!

(піднімає руки)

Спішіте, біжіте з усього світа
У першу годину Нового Завіта,
Вам зірка небесна дорогу покаже,
А ласка Дитини на серце вам ляже,
Зберіться віночком вкруг Божої Мами,
І пісню-колядку співайте враз з нами.

(Всі разом співають *)

Разом всі співайте,
Всі Христа витайте;
Він бо з неба зійшов
Нас звільнити з оков.
Не між можних царів —
Між дрібних пастушків,
Із небесних країн

---

*) Ця колядка є znana під наголовком: "Согласно співайте"...

Загостив Божий Син.
Просим Христе малий,
Радість в серце нам влий
Й зішли щастя нині
Тут усій родині **).

— К І Н Е Ц Ь —

(За "Світом Дитини", 1934).

**.) Вертеп можна відіграти на сцені, або й по домах. Тоді дієві особи, що виступають не з початку, а пізніше, стоять з-заду і ждуть своєї черги, а відтак лишаються біля вертепу, з виїмком Ірода, який ховається.

ЗІРКА ЗАСІЯЛА

(На арію "Нова радість стала")

Нова радість стала, яка не бувала,
Над степами України зірка засіяла.

Зірка засіяла на всю Україну,
І принесла добрим дітям веселу новину.

Українські діти, мої гожі цвіти,
Годі вже вам сумувати, годі вже терпіти.

Там у Вифлеємі ангел pojavився,
Там Ісусик, там Син Божий нині народився.

В убогій яскині, народився нині,
Кращу долю прирікає українській дитині.

Українські діти, тее зачували
І Дитяти в Вифлеємі пісоньки співали.

Тішився Ісусик і плескав ручками,
Мої діти українські — я все буду з вами.

Ю. Ш.

А. РАДОМСЬКИЙ

НА РІЗДВО

Сценічна картина

(Можна представляти в кожній хаті або на сцені)

ДІЄВІ ОСОБИ:

ДВА АНГЕЛИ
АНГЕЛ - ВІСТУН
І.-ий ПАСТИР
ІІ.-ий ПАСТИР
ТРИ ЦАРІ
ЖИД

Ява 1.

(З голосом дзвінка входить до хати (або на сцену) двоє ангелів з вертепом у руках, ставлять його на столі, а самі, ставши по обох боках вертепа, співають):

~~ОБИДВА АНГЕЛИ:~~

У Вифлеємі нині новина,
Пречиста Діва зродила Сина;
(2) В яслах повитий, поміж бидляти
Спочив на сіні Бог необнятий.

Ява 2.

(По пісні входить двоє пастирів, один з довгою палицею, а другий з батогом).

І. ПАСТИР (прижмурюючи оці та притуливши руку до гола, розглядається і говорить):

Що за чудо? Що за диво?
Чи то може дніє?
Чогось нині дуже рано на небі зоріє.

II. ПАСТИР (*оглядається боязливо*):
Лихо з нами!

Ява 3.

АНГЕЛ - ~~ВІСТУН~~ (*до пастирів*):
Господь з вами!
Не лякайтесь, не смутіться,
Я приношу вість для вас:
Ідіть Богу поклоніться,
Бо вже народився Спас.
(Вказує на вертеп)
До вертепа поспішайте,
Сина Божого витайте
Та всім людям голосіть,
Що Христос прийшов на світ.

*(Пастирі підходять до вертепа і кланяються,
а ангели співають):*

АНГЕЛИ:

А Херувими славу співають,
Ангельські хори Пана витають.

ПАСТИРІ:

(2) Пастир убогий несе, що може,
Щоб обдарити Дитяtko Боже.
*(Тут можуть пастирі, якщо потрібно, заспівати
і дальшу строфу "Ісусе Милій").*

Ява 4.

*(Входять три царі зі звiздою, співаючи
ще в сiнях):*

ТРИ ЦАРІ:

Бог Предвiчний народився,
Прийшов днесь із небес,

Щоб спасти люд свій ввесь,
І утішився.

ПАСТИРІ:

Ви, три царі, де ідете?

ТРИ ЦАРІ:

Ми ідем в Вифлеєм
з желанням й поклоном
і повернемся.

І. ПАСТИР:

Ми, убогі пастушки,
добре знаєм всі стежки,
то й покажем вам дорогу.

ТРИ ЦАРІ:

Ми вже знаєм, хвала Богу.
Бо довго вже з колядою
За небесною звіздою
До Царя ідем нового,
Що зійшов для люду всього,
Спішимо зложити щиро
Золото, кадило й миро.

(Підходять до вертепа і кланяються).

Ява 5.

(Входить жид з кошиком).

ЖИД:

Ну - ну!?
І я прийшло в добрий час,
Що чувати тут у вас?
Може я що уторгую?
Я міняю і купую,
А що маю, то продам,
Бо я маю добрий крам.

І. ПАСТИР:

Іди, іди, жиде, тебе тут не треба,
Ми тут всі витаєм Месію із неба.

ЖИД:

Ну - ну!? Нам треба такого і такого,
Щоб дав нам грошей много.

(Виходить).

ВСІ:

Глянь оком щирим, о Божий Сину,
На нашу землю — на Україну;

(2) Зішли їй з неба дар превеликий,
Щоб Тя славила во вічні віки.

(виходять)

— К І Н Е Ц Ь —

Я л и н ц і

Ялиночко зелененька

Ялиночко мила,

Не сумуй, що ти на завжди

Бір свій опустила.

Станеш в хаті на покутті

Свічечками ясна,

Золотиста, краскомінна,

Як князівна щасна.

Ми тобі заколядуєм,

Замість вітру співу,

Про Ісусика малого,

Про Пречисту Діву.

Про пастирів добрих, щирих

Заспіва колядка,

Про царів, що несли дари

В вертеп до Дитятка.

Не тужи за квіточками

Пишними весною,

Будуть діти, які ті квіти,

Радіти тобою.

На діточок втіху глянеш,

В їх радісні очі,

То весело й тобі стане

Різдвяної ночі.

Я. Вільшенко

Я. ВІЛЬШЕНКО

ХТО ДАСТЬ ЗАХИСТ?

Різдвяна сценка

О С О Б И :

АРХИСТРАТИГ МИХАЇЛ

Чотири сестри:

ВЕСНА

ЛІТО

ОСІНЬ

ЗИМА

(Перед спущеною заслоною стоїть Архистратиг Михаїл і Весна, Літо, Осінь і Зима).

ВСІ ЧОТИРИ СЕСТРИ *(разом)*:

Божий ти, Архистратиже,

Святий Михаїле,

Ми чотири сестри разом

До тебе приспіли:

Сходить із небес Ісусик,

Треба Йому хати;

Скажи, хто з нас, сестер, може

Дитятко приймати?

Св. МИХАЇЛ:

Вас чотири сестри є тут,

Та мусите знати,

Лиш одна з вас Ісусика

Могтимо прийняти!

Нехай кожна із вас скаже

Мені по порядку,

Як Ісусик зійде з неба,

Чим прийме Дитятко?

ВЕСНА (*виступає наперед*):
Як Ісусик зійде з неба
Для людей спасіння,
Винесу Йому напроти
Соняшне проміння,
І пташкам співочим скажу
Радісно співати,
А квітки барвисті буду
Під ніженьки слати.

Св. МИХАІЛ:
Щира ти є для Ісуса,
Та мушу сказати,
Не тобі, Весно, Дитятко
У себе приймати.
Мусить Ісус привикати
З малої дитини
До важкого життя в світі,
До шляхів з тернини,
Щоб, як вже до літ дійде Він,
Міг терпіти муки:
Терням Його увінчають
Проб'ють ноги й руки.
(*Весна сумна відступає*)

ЛІТО (*виступає наперед*):
Я щось краще дам Дитятку!
Під ніженьки Божі
Дам колосся золотисте,
Пахучії рожі.
А на страву дам сочисті
Черешні та вишні,
І малини, і суниці,
Полуниці пишні.

Св. МИХАІЛ:
Любе літо, та й тобі теж
Не можна приймати
Ісусика маленького
І Його плекати.

Жде Ісусика корона
Тернева, колюча,
Щоб спасти людей нещасних,
Мука неминуча.
Така воля Вітця з неба,
На те зіслав Сина,
Тож не прийме рож пахучих,
Розкоші відкине.
(Літо сумне відступає).

ОСІНЬ (*виступає наперед*):
Проти мене все марниця,
Що давали досі;
Приголублю Ісусика
Найкраще я, Осінь!
В добра всякі, в Божі дари,
Я над всіх багата,
З саду, з поля, зо стодоли
Все дам для Дитяти.

Св. МИХАІЛ:
Божий Син на землю сходить
Не, щоб панувати,
А щоб горя, терпінь, нужди,
Мук важких зазнати.
Не зійде тому в палати,
Лиш між бідні люди,
Їх блаженними назве Він,
Благословить буде.
Тож не ти будеш приймати
(Знати тобі треба)
Ісусика маленького,
Як зійде із неба.
(Осінь відступає невдоволена)

ЗИМА (*виступає наперед*):
Бідна я, невилі дати
Дарів для Дитяти,
Сама мушу з сестер ласки
Вік свій вікувати.

Ніщо нема, крім теплого
І щирого серця,
Що в любові до Дитятка
Ісусика рветься.

Св. МИХАІЛ:

За те щире твоє слово
Жди благословення.
Бо лиш ти гостити будеш
Дитятко спасення,
За твою покору, Зимо,
І за любов щирю,
Загостить в твої пороги
Дитятко, Спас миру.

(Звертається до трьох інших сестер)

А ви також не сумуйте,
Всі ходіть зо мною
Із поклоном, візьміть дари
Теж свої з собою.

ВЕСНА:

Найпишніші я квіточки
Візьму для Дитяти.

ЛІТО:

Я золоті колосочки
Хочу Йому дати.

ОСІНЬ:

\ Солодкого винограду
Я понесу в дарі.

ЗИМА:

А я бідна, як людина
По страшнім пожарі,
Бідність лиш свою понесу
І серце гаряче,
Що любовю до Ісуса
Горить, Йому вдячне.

(Підноситься друга заслона, видно живий

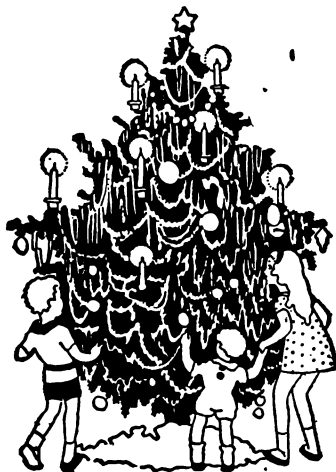
образ: свята Родина в вертепї. Всї готири

СЕСТРИ співають колядку):

“Вітай, Ісусе, з Чистої Діви зродже-
[ний”...

— З А С Л О Н А —

(Повищу сценку можуть вивести хлопці, як і дівчата. На костюми найкраще надаються звичайні короткі нагортки в ясних, пестрих красках. На ноги білі панчішки та сандали, або ясні ходачки з перев'язаними навхрест аж до колін ремінчиками. Весна має на голові вінок із квіток, у руках гарну, велику китицю. Літо з увінчаною колоссям головою, тримає в руках великий вінок, або жмут колосся, завітчаного маком і васильками та обв'язаного червоною й голубою лентою. Осінь має на голові вінок із пестрого винного листя, в руках кошачок із виноградом і іншими овочами. Зима вбрана в білу пелеринку з гостро-кінчастою капuzою (капішоном); берегами прикріплені вітки з ялинки. Архистратиг Михаїл носить довгу, білу одежу, евентуально переткану золотими нитками, на чолі діядем, має й ангельські крила).

ЯРОСЛАВ ВІЛЬШЕНКО

ЯЛИНКА ТА СВІЧКИ

Різдвяна сценка

Д І Є В І О С Ї Б И :

ЯЛИНКА
ЗЕЛЕНА СВІЧЕЧКА
ЖОВТА СВІЧЕЧКА
СИНЯ СВІЧЕЧКА
ЧЕРВОНА СВІЧЕЧКА

— В І Д С Л О Н А —

(З-за сцени гути коляду: “Радість
нам ся являє”).

ЯЛИНКА (стоїть спершу збоку):
Я зросла в густому борі,
Там прожила юні дні,
Служала пташинок хорів,
Легіт приносив мені
Квітів запахи з левади,
На весні та літа час
Грався легіт з гиллям радо.
А коріння з джерельця
Жило гожою водою.
Любо було там мені
У вдовіллі та в спокою
Проводити юні дні.
Аж, як ця зима покрила
Білими зірками світ,
Злинув Янгол злоторилий
І приніс мені привіт
Та сказав: “Ялинко мила,

Ти ходи зо мною враз!"
Я коріння увільнила,
Він приніс мене до вас.
Ще сказав: Жди тут, ялинко,
Тут сповниться чудо чуд,
Божа тут зійде Дитинка!
Та й поклав мене в цей кут.

СИНЯ СВІЧЕЧКА (*ніби видістається з коробки-пазки, що збоку*):

Я, свічечка синя,
Теж прийшла в цей дім,
Щоб звістити нині
Радість дітям всім
Тут, у цій кімнаті,
Що Боже Дитя
Зійде, щоб почати
Земнеє життя.

ЖОВТА СВІЧЕЧКА (*як попередня*):

Я, свічечка жовта,
Кличу на весь світ:
"Серця приготуйте
Богу на привіт!"

ЗЕЛЕНА СВІЧЕЧКА (*виходить, як і попередні*):

Я, свічечка зелена,
Ходить, усі до мене!
Весела вам новина
Про Божого про Сина:
Родився нам ось нині
В вечірній ще годині.
І нічка нині ясна,
Як день в маю, прекрасна.

ЧЕРВОНА СВІЧЕЧКА (*як попередні*):

Я, свічечка червона,
Теж до гурту прийшла,
Гаразд, що вас найшла —
Підем разом з поклоном,

Щоб сяйвом засвітити.
Звеселимо ввесь дім
Й на радість дітям всім
Будем разом горіти.

*(Свічки заводять танок довкруги Ялинки, що
вже опинилась посередині сцени).*

ЯЛИНКА *(після танку):*

Свічечки мої хороші,
Ви, любенькі сестрички,
Знайте, ви мені дорожчі,
Як усі отсі чічки,
Що на мене їх навісять,
Мене ними прикрасять.
Як я все лишила в лісі,
Й ви жертвуєте життя
Для Ісусика малого,
Що тепер прийде на світ.
Цього вечора святого
Ждала я уже від літ.
Мріяла про дивні дива,
Як з'явилася зоря,
До містечка Вифлєсма
Показала царям шлях.

СИНЯ СВІЧЕЧКА:

Ця мила сон - мрія
Була теж моя,
Як в скриньці тісній я
З сестричками враз
Спала - спочивала,
Аж по вечір цей;
Мрія сонцем сяла,
Рвалася з грудей
Іншим оповісти
Все, що чую я,
Чар райської вісти
Ялинко моя.

ЯЛИНКА:

Синя Свічечко маленька,
Всі твої ці мрії - сни
Розкажи нам тут гарненько,
Мрії сонця та весни.

ЖОВТА СВІЧЕЧКА:

Розкажи нам, розкажи нам,
Ми цікаві всі на те!
Добру розкажи новину
Про царів, Дитя святе.

ЗЕЛЕНА СВІЧЕЧКА:

Всі з однієї ми скриньки
Сядьмо враз кругом ялинки,
Сестра Синя чарівнії
Оповість свої сни - мрії.

(Свізегки сідають довкола Ялинки)

СИНЯ СВІЧЕЧКА:

Тямлю сон, як нині,
Найкращий зо снів,
Три царі в пустині
Шукають шляхів.
В незнану пустились
Дорогу вони,
Їх очі що хвилі
Глядять до гори.
Аж осяла небо
Блискуча зоря.
“Вже шукать не треба!” —
Слова з уст царя
Почула тоді я.
— “Зоря вкаже шлях,
Сповнилась надія
По довгих віках!
Їдьмо за зорею,
Найдемо Дитя,
Дитя, що новес
Дасть людям життя!”

І вже за зорею
Пустились царі,
Вона ж над землею
Все йде угорі,
Царям із-за хмари
Показує путь,
А три царі дари
Дорогі везуть.

ЖОВТА СВІЧЕЧКА:

І я про те снила.

ЧЕРВОНА Й ЗЕЛЕНА СВІЧЕЧКИ:

І я теж, і я. —

ЯЛИНКА:

Це мрія теж мила
Була і моя!

(Загинають колядувати).

— К І Н Е Ц Ь —

ЗАВВАГА: Ялинка, дитя темно зодягнене, скрита за гиллям деревця, Свічки в одягах своєї краски в гостро кінчастих шапочках тієї ж краски. Свічечок може бути й більше в різних красках, як статисти. Спершу заховані вони всі збоку сцени в “коробці”, що притикає до бічних кулісів. Можна приладити “коробку”, щоб нею виходити на сцену з-за кулісів.

о. СЕМЕН ІЖИК

РІЗДВЯНИЙ ВЕРТЕП

на 3 дії

ДІЄВІ ОСОБИ:

ПЕТРО — пастух (старший)
ГРИЦЬ — пастух (молодший)
ІВАСЬ — пастушок (малий)
МАРІЯ — Мати Божа
ІОСИП — опікун Ісуса і Обручник
АНГЕЛИ (два або більше) [Марії]
ІРОД ЦАР 2.
ВОЇН 1. ЦАР 3.
ВОЇН 2. ЖИД
ОТАМАН СМЕРТЬ
ДВОРЯНИН ЧОРТ
ЦАР 1. РАХИЛЬ

ДІЯ І.

(ВІЛЬНА ОКОЛИЦЯ)

Ява 1.

(Біля вогню сидять пастухи: Петро, Гриць та Івась)

ПЕТРО:

От і зимно, браття! (затирає руки)

ГРИЦЬ:

Зима, якої ще не бувало.

ІВАСЬ:

І вітел свисце і молос тисне.

ПЕТРО:

Підкинь більше ріщя до вогню бо замержнемо.

ІВАСЬ:

(Приносить рішчя і кладе до вогню)

ГРИЦЬ:

При вогні то себе загіємо, але долі своєї то таки не загіємо. Той Ірод проклятий там, на сході, *(показує пальцем)* народ наш у неволі тримає.

ПЕТРО:

Ще гірше від морозу тисне нарід у кайданах.

ГРИЦЬ:

А народ наш у неволі карається й по чужині скитається. Ніде притулку немає і по світі страждає.

ПЕТРО:

О, Єгово! Зглянься Ти над нами! Пішли Месію до нас, щоб люд наш спас. . .

(підносить руки вгору)

ГРИЦЬ:

О, брате, надію ти мені в серце вілляв, коли про Месію згадав, бо вчився я в школі й в книгах читав, що Бог Месію людям прислати обіцяв.

ІВАСЬ:

Так, так і мені мама говорила, що плийде повнота літ і Месія плийде на світ.

ПАСТУХИ *(разом співають)*:

“На Вавилонських ріках. . .”

Ява 2.

(Входить Марія і Йосип)

МАРІЯ і ЙОСИП:

Доброго вечора вам, люди добрі!

ПАСТУХИ:

Доброго вечора.

ПЕТРО:

А куди вас Бог провадить у так пізну пору?

ГРИЦЬ:

А звідкіля ви?

МАРІЯ:

Ми з Назарету, а йшли до Вифлєсму до запису

ІВАСЬ:

О, ви певно зблудили з дологи.

ІОСИП:

Ні, не зблудили ми з дороги. Ми вже були у Вифлєсмі, але там нас люди не прийняли.

МАРІЯ:

Казали: “Місця для вас тут немає” і ми йдемо тут на полі притулку шукати.

ПЕТРО:

От лукаві люди в нашому місті, вони люблять тільки багатих людей, тих, що гроші мають.

МАРІЯ:

Ми вбогі люди, маємо тільки хатину в Назареті. Живемо тільки з праці рук. Я перу і шию людям, а мій опікун Йосип теслярством заробляє.

ГРИЦЬ:

Не журіться люди добрі, ми вас і без грошей приймемо. Ось тут недалеко є стаєнка, куди ми часом овечок заганяємо. Там зможете спокійно переночувати.

ПЕТРО:

Хоч холодна ця стаєнка, але що маємо, тим вас і приймаємо.

ІОСИП:

Спасибі вам.

МАРІЯ:

Ваше щире серце — це найкраще для нас тепло.

ГРИЦЬ:

А ти, Івасю, підеш з ними й дорогу по-

‘кажеш до стаєнки.

ІВАСЬ:

О, я дологу добре знаю, бо нелаз там
овець заганяв. Ходить.

(тягне за край одежі).

ІОСИП:

Останьтеся з Богом.

МАРІЯ:

Ми вас, щирих пастирів, ніколи не забудемо.

ПЕТРО і ГРИЦЬ:

Ідіть з Богом, спокійної ночі вам бажаємо.

(Марія, Йосип і Івась виходять)

Жаль мені тих подорожних, що мусять у стаєнці ночувати.

ГРИЦЬ:

Вони такі лагідні й покірні. Начебто святі люди.

ПЕТРО:

Дивно мені дуже, що в місті не хотіли їх прийняти на нічліг.

ГРИЦЬ:

Світ тепер шанує того, хто має гроші. Кожний шукає користи для себе. Немає любови ближнього.

ПЕТРО:

Так, так, забули люди про заповіді Божі... Забули навіть про Бога одного. Поробили собі божків зі золота. Вірять і поклоняються мамоні. Це не віщує добра.

ГРИЦЬ:

Хіба би хто з неба зійшов і людям правильний шлях вказав, як мають жити на світі. А то, зуб за зуб, око за око, — ненависть і пімста панує на світі.

ПЕТРО:

Найгірше лихо це те, що нарід наш ви-

браний стогне під гнетом цісарів. Якби була своя самостійна держава то нам кра ще жилося б. В чужому ярмі завжди гірка доля.

ГРИЦЬ:

Я думаю, що, як Месія прийде, то Він нашим Царем буде. Визволить нарід ізраїльський з неволі. Засіяє знову святий Сіон і засвітить нам усім сонце волі.

(молиться):

“Боже Великий, Творче Всесильний,
На нашу рідну землю споглянь!
Ми були вірні Твому Завіту —
Вислухай нині наших благань.
Люд у кайданах, край у руїні,
Навіть молитись ворог не дасть...

(мовзанка)

Ява 3. *

(Вбігає Івась)

ІВАСЬ *(втішений):*

І дологу показав і яблуцко від Пані дістав! Бацйте, яке целвоне!

ПЕТРО:

Ну, ну, добре зате пильнуй овець, а ми будемо трохи спати. Минулої ночі не спали. Самі очі клепуться до сну.

(позіхає).

ГРИЦЬ:

Але вважай на вівці! Не заспи, бо крутяться тут вовки.

ІВАСЬ:

Не бійтеся, спить спокійно.

ПЕТРО і ГРИЦЬ *(лягають, світло на сцені гасне)*

ІВАСЬ:

Побізу подивитися ци є вівці.

(виходить, по хвилині вертається)

О, вівці всі є! Постулювалися до ку-

поцки от-так во

(показує)

Я патицків плинесу, щоб вогонь не погас
(виходить і вертається з ріщям та кладе його до вогню)

Я яблуцко з'їм.

(оглядає яблуко)

Е, ні, скода, я мамі плинесу. Я, класце' на сопілці загляю.

(грає)

Ой, щось не хоче добре глати, хіба замелзла, тлеба її лозіглїти.

(гріє сопілку біля вогню)

(За сценою гути тихий спів коляди)

Бог Предвічний народився,

(на сцені стає ясно)

ІВАСЬ:

Що це голить? Ой, я боюся!... Блаття, вставайте!

(будить пастухів)

ПЕТРО і ГРИЦЬ *(крїзь сон)*:

Чому не даєш нам спати?

(обертаються на другий бік)

ІВАСЬ:

Голить! Голить! Встаньте! Встаньте!

(термосить їх)

ПЕТРО і ГРИЦЬ *(встають і протягають, розплющуючи оці)*

ГРИЦЬ:

Це справді десь пожежа.

Ява 4.

(ПОЯВА АНГЕЛА)

ІВАСЬ:

На колїна, блаття милї, гість небесний завітав.

(всі три клякають)

АНГЕЛ:

Не лякайтесь, пастирі,

Убогії люди;
Добру вносимо новину —
Радість у вас буде!
У вертепі в Вифлеємі
Месія родився,
Господь Вишній і Предвічний
З Діви воплотився.

ПЕТРО:

Тож не гаймося ні хвилини, дари забери́мо, та з поклоном до Месії в Вифлеєм спішімо.

ГРИЦЬ:

Та які нам дари взяти? Срібла, золота немає, бо ми не багаті.

ІВАСЬ:

А я візьму кізлятко.

ПЕТРО:

А я барана.

ГРИЦЬ:

А я ягня.

ВСІ:

Що маємо те й даємо. А крім того для Месії своє серце несе́мо.

(колядують)

Во Вифлеємі нині новина,

(Завіса)

Д І Я ІІ.

(ДІЄТЬСЯ В ПАЛАТІ ЦАРЯ ІРОДА)

Ява 1.

(ІРОД сидить на престолі. Біля нього два воїни - прислужники тримають, підносячи, гаші з вином. З боку стоїть з мезем Отаман.

Усі в старинних римських одягах).

ІРОД:

Вина! Вина! Вином кріплю я свої сили.

ВОЇНИ:

(наливають і подають Іродові)
Сотню літ хай живе цар наш!

Ява 2.

(Входить дворянин)

ДВОРЯНИН:

Царю могутній, пане великий. До твого престолу, до твого двору з низьким поклоном спішать з далекого сходу три володарі.

ІРОД:

Тут їх ждемо.

ДВОРЯНИН:

(низько кланяючись, відходить). *(За сценою):*
Царі, цар вас взиває.

Ява 3.

(Входять три царі)

ЦАРІ *(разом):*

Ми, царі зі сходу, з низьким поклоном прийшли до твого, Іроде, трону.

ІРОД:

Честь і хвала вам, царі сходу. Будьте в гостях між нами на святій юдейській землі.

ЦАР 1.:

Ні, ми далше йдемо.

ЦАР 2.:

Ми бажали б спитатися, де родився Цар світу?

ЦАР 3.:

Ми йдемо Його повитати і віддати гідний дар.

ІРОД *(здивовано):*

Цар родився? Ми не знаємо. У Юдеї ми власть маємо.

ЦАР 1.:

Нам зоря засіяла.

ЦАР 2.:

І дорогу показала.

ЦАР 3.:

Над Юдеєю стоїть. Видно тут прийшов
Месія - Цар на світ.

ІРОД:

Гм... Радьте слуги, що діяти?

ОТАМАН:

Треба нам жидка спитати. Він святі
книжки читає і про все, напевно, знає.

ІРОД (до Дворянина):

Ідіть жидка позовіть. Хай він свої книги
забирає і негайно тут, до моїх палат по-
спішає.

ДВОРЯНИН:

Твій наказ, царю, для мене святий.

(кланяється і виходить)

(За сценою спів-коляда):

Тріє царі йдуть со дари

До Вифлеєм міста,

Де Діва Пречиста

Сина повила.

ІРОД:

Вина! Вина! Вином кріплю я свої сили!

ВОЇНИ:

(подають)

Сотню літ хай живе наш цар!

Ява 4.

(Дворянин входить з жидком)

ДВОРЯНИН:

Царю великий, пане могутній, ось і жи-
да до твоїх послуг я привів.

ЖИД:

(тримаючи під пахвою велику книгу у твердій
оправі, низько кланяється):

Царю, хай Єгова буде з тобою.

ІРОД:

Жиде, ти святі книги читаєш і всю прав-

ду знаєш.

ЖИД:

Так, так, правда, я всьо знаю, всьо, всьо.

ІРОД:

Ти нам у своїх книгах прочитай, коли буде родитися Месія цар?

ЖИД:

Усь! Будуться родити Месію?

ЦАР 1.:

Нам зірка на небі це звістила.

ЖИД:

О, я то знаю, бо в своїй бублії читаю. А то книжку є святе, воно скаже правду, що є і що буде.

(цілує біблію)

ІРОД:

У своїй книзі прочитай, знайди місце, де має родитися Месія - Цар.

ЖИД:

Шукаю, шукаю і знайду.

(перекидає картки в книжці)

Цар, Цар будуться родит, родити

(обертає книжкою, замикаючи її так сильно, щоб аж голос було зуги)

ІРОД:

Скоріше, жиде!

ЖИД:

Зараз, зараз будуть.

(знову обертає книжку, слинить пальці, натягає окуляри)

Цар, Цар будуться родитися, родитися. . .

ІРОД:

Скоріше, жиде!

(Стукає своєю булавою до землі)

ЖИД:

Зараз, зараз, —

(ще раз обертає картками)

юсь, юсь сут (: "І ти, Вифлєме, доме

Евфратов, із тебе ізидет мні старійшина,
їже бити в князизя во Ізраїли.

(замкнув книгу)

Цар Месія будут родитися в місті Вифлєсмі, а тебе, царю Іроде, будуть з трон струтити.

ІРОД:
Проч, жидюго!

ІРОД:
Гевалт, гевалт! Що я, бідне жидок, кому винне?!

ІРОД:
Ох, горе мені!... Вина! Вина! Вином кріплю я свої сили!

ВОЇНИ:
(подають вино)

Сотню літ хай живе наш цар!

ІРОД:
Царі, святої правди ми днесь діждались. Ідїть і витайте новонародженого царя. І негайно вертайтеся й мене сповіщайте, щоб і я з поклоном пішов.

ТРИ ЦАРІ:
Останься з Богом!
(виходять)

ІРОД:
Ідїть з Богом, ми тут на вас чекаємо.
(Задумується, а по хвилині до себе):
Знаю вже, що мені робити... Ця дитина мала б мене з престолу звалити?... О, ні!
Слуги вірні! Отамане!

ОТАМАН ДВОРЯНИН і ВОЇНИ:
Що накажеш, царю? Усі ми до твоїх послуг!

ІРОД:
Отамане! Іди і збери моє вірне військо. Підїть до Вифлєсму і до околиць і побивайте всі діти до двох літ. Нікого не пощадїть! Я тут ждатиму на твій звіт!

ОТАМАН:

Наказ, царю!

(віддає погесть і виходить)

ПРОД:

Вина! Вина! Вином кріплю я свої сили!

ВОЇНИ:

(подають вино)

Сотню літ хай живе цар наш!

(Хвилина мовганки, опісля зуги за сценою тихий спів):

Йосипові Ангел мовить:

З Дитятком із Матков,

З бидлятком, ослятком

Хайся хоронить.

Ява 5.

(Входить дворянин)

ДВОРЯНИН:

Царю могутній, пане великий! До твого двору прийшла жінка Рахиль — ласки просить.

ПРОД:

Може увійти.

(ДВОРЯНИН виходить і впроваджує Рахиль)

Ява 6.

(Входить заплакана Рахиль)

РАХИЛЬ:

Царю! Я Рахиль, бездольна мати, прийшла до твого престолу, щоб свій біль великий сказати.

ПРОД:

Кажі, кажі, слухаємо.

РАХИЛЬ:

Царю жорстокий, що ж ти дієш? Чому невинних дітей вбиваєш? Глянь на нещасну неньку! Чи є в тебе серце? Чи маєш ти совість?

ПРОД:

Успокойся жінко, не плач.

РАХИЛЬ:

Як мені не плакати, не ридати? Одну дитину я мала і ту мені від грудей відорвали й мечем голову стяли.

(плаче)

Іроде, йди, подивися до Вифлєсму, кров вулицями ллється. Послухай плачу матерей... Бог тебе, царю, за це покарає, диявол уже на твою душу чекає. Будь проклятий на віки, Іроде лукавий!

ІРОД:

Проч! Проч з цією жінкою! Геть з моїх очей!

ДВОРЯНИН:

(випроваджує Рахиль за двері)

ІРОД:

Ох, горе мені. Вина! Вина!... Вина!

ВОЇНИ:

(дають вина)

Сотню літ хай живе цар наш!

(За сценою СПІВ):

Не плач, Рахиле! Глянь, діти цілі

Не умирають, а прибувають!

Діти нетлінні в новій святині,

Любов України — вся їх провина.

Ява 7.

(Входить Отаман)

Царю могутній, як ти сказав, так сталося. Від наших острих мечів сьогодні дві тисячі дитячих голів впало.

ІРОД:

Отамане, що ти вдіяв?

ОТАМАН:

Сповнив твій наказ, царю!

ІРОД:

Ох, горе мені... Щось під серцем наче гадюка в'ється... Спокою не маю... Що ж я вдіяв?... Чим заспокою свою совість?... Вина! Вина! Вина!

Ява 8.

(Входить Смерть)

ОТАМАН, ВОЇНИ:

(Побазивши смерть, — утікають)

СМЕРТЬ:

Ох... Іроде проклятий! Довго я за тобою ходила, довго косу гострила, аж тут, на престолі тебе знайшла!

ІРОД:

Що це за страшна примара? Гей, слуги вірні, рятуйте мене!

СМЕРТЬ:

Усі тебе покинули. Одначе я тебе не покину й прийшла звістити тобі останню годину. Збирайся на суд Божий!

ІРОД:

Я цар і пан. Ніхто не має права мене судити!

СМЕРТЬ:

Цар над царями, Господь Бог, кличе тебе негайно на праведний свій суд. Мушиш здати звіт за своє грішне життя і за тих невинних діточок, що ти наказав їм цієї ночі голови стинати.

ІРОД:

Ох, смерте люта і страшна, коли б ти мене хотіла пощадити, то я казав би тобі на голову* золоту корону наложити і на мойому престолі посадити.

СМЕРТЬ:

Ні, Іроде, не хочу я твоєї золотої корони, ані твого кров'ю облитого трону. За твою велику провину я зараз зроблю тобі кінець.

(Косить Ірода, який валиться на землю).

Ява 9.

(Вбігає Чорт)

ЧОРТ:

(свище, опісля співає)

А я собі чорт, чорт, а я собі чорний,
Хоч кривий на ногу, та хлопець моторний.
По світі гуляю, до зла намовляю,
Щоб роздор чинити, братів порізнити.
До цієї праці я охоту маю,
За душі від Люципера добре заробляю.
(Побагив смерть і каже до неї):
Добрий вечір, сестро люба.

СМЕРТЬ:

Нині проклятого Ірода погуба!

ЧОРТ:

Добре, сестро, моя душа, твоє тіло.

СМЕРТЬ:

Ні, моя душа і моє тіло.

ЧОРТ:

Ні, сестро, моя душа, бо Ірод ще за життя Люциперові підписався. Ото в пеклі радість буде, як такий нам цар прибуде!
(Тягне Ірода до дверей. Втім побазив у кутку жида)

Ось тут ще й жида маємо. Коси його, сестро люба!

ЖИД:

Ой, гевалт, люди, рятуйте! Що я, бідне жидок, кому винне? Пане чорт, ясне пане чорт, даруйте мені життя, я було давати много гроша!

СМЕРТЬ:

Ой, ти жидюго, й за тобою я шукала і на тебе косу гострила!

ЖИД:

Пані смерть, ясна пані смерть, я боюся той коса, даруйте мені життя! Майн Сурці, Іцусь, чуєш, твоє тате юсь капут!
(Жид утікає, смерть сміється).

Д І Я ІІІ.

Ява 1.

(Стаєнка. Біля ясел сидить Марія, Йосип кля-
зить збоку, підпершиися пальцею. По обох бо-
ках стоять два ангели, або й більше. Над
яслами, високо, світить зірка в синьо-
жовтих барвах).

АНГЕЛИ:

(співають)

“Слава во Вишних Богу...”

МАРІЯ:

(співає)

Спи Ісусе, спи, спатоньки ходи!

Буду Тебе колисати,

Пісеньками присипляти;

Люлі, серденько, люлі.

Спи, Лелійко, спи, головку склони,

Тут, на рученьки Марії,

Бач, вона Тебе леліє,

Люлі, серденько, люлі.

Ява 2.

(Входять Пастирі)

ПЕТРО:

(клягузи)

Я, убогий пастир, прийшов з низьким
поклоном Тобі, Царю світа, приношу в
дарі найкращого з моєї отари барана.

ГРИЦЬ:

А від мене прийми, Божий Сину, ягня
і визволи наш нарід з ворожого ярма.

ІВАЅЬ:

А я, найменсий пастусок, складаю То-
бі, Ісусику, кізлятко, щоб була здолова
моя матуся і татко.

ПАСТИРІ:

(співають)

Ісусе милий, ми не багаті,

Золота-дарів не можемо дати;

(2) Но дар цінніший несе́м від мира —
Це віра серця і любов щира.

Ява 3.

(Входять Три Царі)

ЦАР 1.:

Тобі, Царю світа, золото приношу.

ЦАР 2.:

Небесний Владико, прийми від мене
миро.

ЦАР 3.:

Очікуваний наш Месіє, складаю Тобі
в жертві кадило.

УСІ:

(співають "Во Вифлеємі"):

Глянь оком щирим, о, Божий Сину,
На нашу землю, на Україну.

(2) Зішли їй з неба дар превеликий,
Щоб Тя славила на вічні віки.

УВАГА: Якщо Ви бажали б на закінчення цього представлення роздати дітям ДАРУНКИ, то замість впроваджувати на сцену св. Миколая — (в Рідному Краю св. Миколай роздає дарунки тільки в свій день, 19 грудня, ніколи на Різдво) — треба повзигти і впровадити в зєвгаї, що дарунки дає також ДИТЯТКО-ІСУС. † Можна це зробити в такий спосіб:

МАРІЯ МАТИ БОЖА:

Ісусик маленький говорити ще не знає. Але за ваші щирі дари і поклони Він вас усіх благословляє. І я, Мати Божа, ваші слова привіту у своєму серці скриваю. За це я вам від Ісуса кращу долю, щастя і здоров'я обіцяю. А вам, любі українські діти за вашу любов і щире серденько — даруночки зараз хоче роздати Ісусик, Боже Дитятко. Ангели, ви

хоронителі дітей, беріть від Ісусика ці дари і обдаруйте всіх чемних українських діточок.

ДВА АНГЕЛИ:

Ісусе — Маріє, серце наше сьогодні радіє, що ми можемо нагородити дарунками добрих діточок, які Бога люблять, слухають батька, маму, та пам'ятають про свою рідну Україну.

(роздають дарунки).

— К І Н Е Ц Ь —

ЯЛИНКА

На краю — у лісі
Ялинка стояла,
Що ранка, що днини
У вітра питала:

— “Чи стану в покоях,
Як прийдуть вже свята,
Препишна, мов краля —
Чічками багата?” —

Словнились недовго
Ті мрії — бо діти
Забрали ялинку,
Начіпали квітів

І яблук, цукорків,
Ще й снігу, хрустально...
Прибрали, вкрасили —
Мов паву, мов краю...

По святах прикраси
Кудись заховали...

Ялиночці гилля
Погнули, порвали —

І винесли з хати,
Де вітер гуляє —
Ялиночка плаче
І знову питає:

— “Чи стану ще в лісі,
Мій вітре, край поля?

Чи вернуса жити
Де сонце — де воля,

Де нишком шуткують
Весело подруги. . —

Бо, вітрику, серце
Завмерло вже з туги!”

Так бідна ялинка
У вітра питала —

А ранком самотня
Зомліла - сконала...

Іванка Т. Савицька

НИНІ В НАС РІЗДВО

(На арію "Бог ся раждає...")

Нині в нас Різдво Божого Дитяти,
Українські діти йдуть Його витати:

Петрик Йому співає,
Славко в дудочку грає,
Настя з Юрком танцює,
Михасько сам тупцює,
Маруся плясє,
Дитя забавляє:

Ля-ля, ля-ля, ля-ля-ля, ля-ля!
Друга громадка там принесла дари:
Данко овечку найкращу з отари,

Яків меду ставляє,
Клим білий хліб виймає,
Гриць молока дві діжки,
Йван у торбі горішки,
Яблучка Юстинка,
А сливки Іринка,

Там-там, там-там, там-там-там, там-там!
В небі янголи почали радіти,
Що Христа бавлять українські діти:

Федь на землю лягає,
Яків Федем качає,
Марта плече в долоні,
Мирон іде на коні,
Ісусик сміється,
За боки береться,

Ха-ха, ха-ха, ха-ха-ха, ха-ха!
Каже Ісусик до Божої Мами:
Так мені добре з тими діточками;

З ними я завжди буду,
Тих дітей не забуду,
І зішлю їм щастя - рай
В їх прекрасний край,
За добре серденько
Пригорни їх, немляко:

Ма-ма, ма-ма, ма-ма-ма, ма-ма!

Ю. Ширмеляк

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

єдиний ілюстрований журнал для всіх українських дітей в Канаді й Америці.

— Виходить від 1949 року. —

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА \$ 2.00.

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

виховує молоде покоління в релігійному та національному дусі.

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

вціплює в юні серця любов до України.

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

організує дітей в “Лицарство Молитви за Україну”.

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

розказує про славне наше минуле.

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

містить оповідання, казочки й вірші.

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

містить Пластовий Куток.

“МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”

став правдивим приятелем наших діточок.

Замовляйте всі: “МІЙ ПРИЯТЕЛЬ”.

На адресу:

“MY FRIEND”

The Only Ukrainian Children's Magazine
49 Kennedy St., Winnipeg, Man. Canada.